

Уплив громадянського суспільства на формування системи цінностей сучасної молоді

Петренко Лариса Михайлівна,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач відділу теорії
і практики педагогічної освіти

Гене́за поняття «громадя́нське суспі́льство»

- **Історичне коріння сягає часів**
- Аристотеля
- **Отримало розвиток у працях**
- Цицерона, І. Канта, Ж.-Ж. Руссо та ін.
- **Пізніше концепція громадянського суспільства розроблялась у 17–18 ст.**
- А. Смітом, Д. Фергюсоном та Дж. Локком,

Громадянське суспільство – це:

суспільство, в основі якого лежить розгалужена мережа незалежних від держави

- інституцій,
- об'єднань та
- організацій,

створених самими громадянами для виявлення й здійснення різних громадських ініціатив, задоволення своїх суспільних потреб та обстоювання колективних інтересів

**На рівні сприйняття у
повсякденному вжитку:**

**рівень громадянської свідомості
певного суспільства, активність
громадян у створенні громадських
організацій**

М. Рябчук

РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ. ХАРАКТЕРИЗУЄТЬСЯ:

1

переважним джерелом добробуту в Україні нині є близькість до влади, а не справді легальна та ефективна господарська діяльність (домодерне суспільство)

2

утвердження самодіяльного, економічного незалежного від держави і невідкладного її примхам громадянина як основи повноцінного громадянського суспільства є проблематичним.

3

широке входження терміна «громадянське суспільство» у пропагандистський обіг поряд з іншими політичними гаслами на зразок «демократії», «ринку» та «інтеграції у Європу»

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО РОЗУМІЮТЬ ЯК:

характеристику з точки зору його самоорганізації, ступеня розвитку демократії, реалізації прав і свобод людини і громадянина, виконання громадянами своїх політичних обов'язків (П. Любченко).

особливий соціокультурний простір, сутність якого визначається мірою індивідуальної свободи, самоцінності і самовизначення окремо взятої особистості в суспільстві, а його зміст – взаємодією і взаємовідношенням незалежних один від одного і від держави індивіди (О. Горбань);

опис основних сфер суспільного життя: публічної, економічної, сімейної, громадської (Й. Габермас)

сфера вільної комунікації учасників суспільних відносин, в основі якої перебувають не родинні зв'язки, а мета реалізації певних спільних інтересів – політичного, соціального, економічного, культурного та іншого характеру – поза інститутами публічної влади

ОБ'ЄКТ ПЕДАГОГІКИ

явища, які обумовляють розвиток людського індивіда в процесі цілеспрямованої діяльності суспільства (освіти)

ПРЕДМЕТ ПЕДАГОГІКИ

процес особистісного розвитку людини в умовах її навчання, виховання та освіти, який в умовах сталого розвитку суспільства набуває ознак безперервності, а отже, поширюється й на дорослих

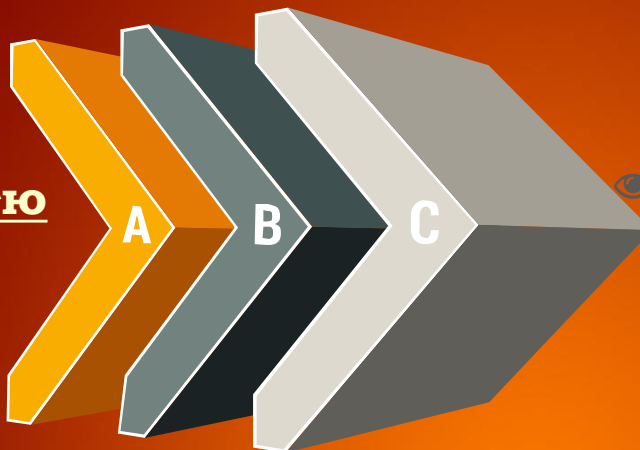
ПРОЦЕС І РЕЗУЛЬТАТИ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ ДЕТЕРМІНУЮТЬСЯ ВПЛИВОМ ТРЬОХ ГЕНЕРАЛЬНИХ ЧИННИКІВ

середовищем

8

спадковістю

9

вихованням

жоден фактор не діє самостійно і результат розвитку особистості залежить від їх суголосності

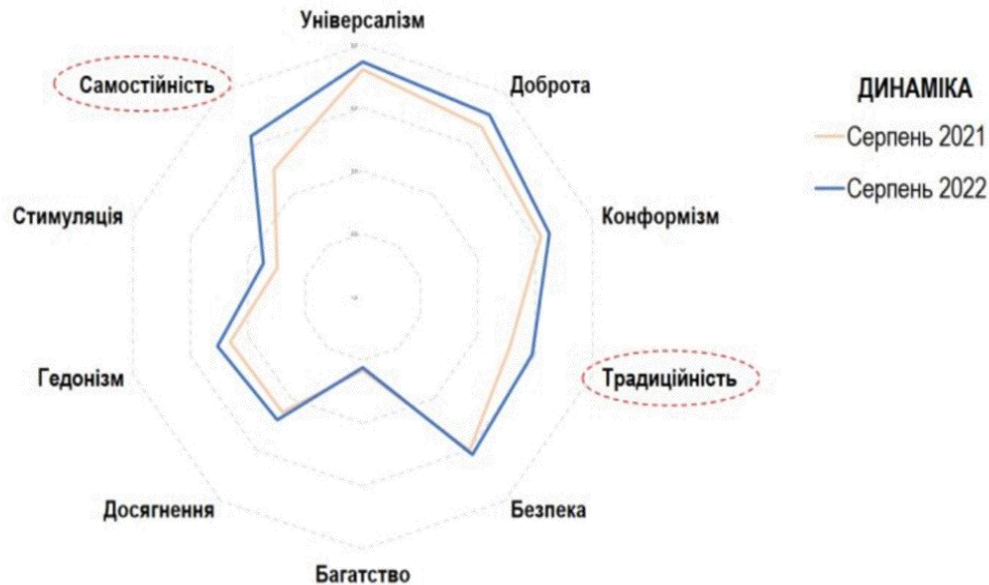
Цінності

складають основу життєдіяльності й представляють історично складені модуси, способи зв'язку свідомості й буття людини і світу;

формуються в процесі соціалізації особистості:

засвоєння досвіду попередніх поколінь → набуття власного досвіду, який допомагає адаптуватися в мікросередовищі

Результати соціологічного опитування групи «Рейтинг» (серпень 2022 р.):

традиційно домінують цінності **доброти** (збереження і підвищення добробуту близьких людей) та **універсалізму** (терпимість, захист благополуччя усіх людей і природи)

Найбільш цінними є для:

Молоді	Середнього та старшого покоління
Самостійність (самостійність думки і дії)	Традиційність (повага до культурних та релігійних звичаїв та ідей, вектор консерватизму)
Гедонізм (прагнення насолоди або чуттєвого задоволення)	Конформізм (схильність до пасивних стандартів у поведінці, визнання існуючого стану речей)
Багатство (соціальний статус, домінування над людьми та ресурсами)	

Притаманні усім віковим категоріям українців:

Самостійність (самостійність думки і дії)

Універсалізм (терпимість, захист благополуччя усіх людей і природи)

Доброта (збереження і підвищення добробуту близьких людей)

Безпека (безпека і стабільність суспільства, стосунків та самого себе)

Досягнення (особистий успіх у залежності від соціальних стандартів)

Основні суспільно-державні (національні) цінності на рівні держави:

Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» 13.12.2022 р. № 2834-IX

Складовими державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності є:

**національно-патріотичне
виховання**

**військово-патріотичне
виховання**

громадянська освіта

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ